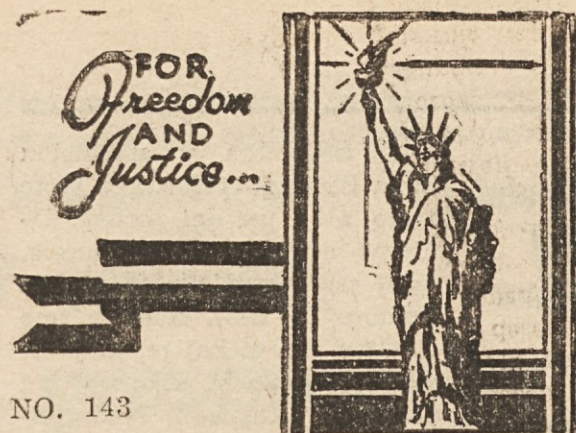

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 143

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, JULY 29, 1965

STEV. LXIII — VOL. LXIII

Režim novega dinarja v Belgradu pozdravili s javnim godrnjanjem

Vse cene so porasle sorazmerno bolj kot plače in za služki, poleg tega grozi deželje še večja brezposelnost.

BEograd, SFRJ. — Nove-mu dinarju na čast niso v Beogradu goreli nobeni kresovi, pač so ga pa vsi Beograđani pozdravili s splošnim zabavljanjem ne samo proti režimu, ampak celo proti Titu osebno, kar je čisto nov politični pojav, ki ga do sedaj še ni bilo. Tito vsega tega ni čutil, kajti letuje na Brijunih in premišljuje, kakšne posledice utegne imeti "kirurška operacija" jugoslovanske inflacije.

Beograđani mislijo, da so več kot upravičeni na zabavljanje, kajti vse življenje se jim bo podražilo, celo stanovanja, elektrika, voda itd. Ali pa bodo imeli tudi večje dohodke? Nekaj bodo plače in mezde že povišane, toda ne toliko, da bi prenesle teže novih cen. Na vidiku je torej "novo življenje" v obliki skromnosti in pritriganja. Seveda bo nekaj izjem. Režim trdi že sedaj, da bodo morali biti sposobni ljudje v gospodarstvu boljše plačani kot so do sedaj. Med sposobne ljudi bo treba prišteti tudi ves Titov "novi razred", to pa Beograđane najbolj jezi.

Med tem se režim trudi, da bi dosegel odlaganje zapadlih obresti in odplačil na tuje dolgov. V komunističnih deželah je menda Tito osebno uredil to zadevo, Nemčija je že preje pristala na odlaganje, ker ve, da sedaj do denarja ne more priti. Z Ameriko se bodo pogajanja začela ta teden z začetnim pogovorom med državnim tajnikom Ruskom in jugoslovanskim poslanikom Micunovičem. Goto-vo sta pa o tej zadevi govorila tudi Tito in Harriman. Tito bo seveda prošil zopet za nov "nakup" ameriške pšenice. Vseh zapadlih dolgov v Ameriki je menda trenutno okoli \$40 milijonov.

Za vse to se Beograd ne briga dosti, skrb prepušča režimu. Kar ga pa zelo skrbi, je strah pred brezposelnostjo. Že sedaj cenijo, da bo prišlo kakih 300.000 ljudi ob kruh, ker ne opravljajo "družbeno potrebne" dela, to se pravi: postopajo po podjetjih ali pa delajo v podjetjih, ki so zrela za konkurz.

Se tretja zadeva je, ki zanima Beograđane: kje bi se dalo dobiti delo v tujini? Vse kaže, da bo novi dinar pregančal čez mejo na tisoče "ekonomskih" beguncev, pojav, ki ga lahko smatramo za nenavaden zaključek letošnjih neštevilnih 20-letnih jubilejev in za najznačilnejšo pridobitev "na rodno-osvobodilnih bojov".

Veliko učinkovitejši
SCHENECTADY, N.Y. — Električni motor uporabi 90% energije in je petkrat učinkovitejši od parnega stroja.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma sončno in prijetno. Najvišja temperatura 78.

Novi grobovi

Warren Reid
Včeraj popoldne je v Mt. Sinai bolnišnici umrl Warren Reid s 1218 E. 79 St. na posledicah opeklin, ki jih je dobil 2. julija na delu pri Vargo's Sunoco Service na E. 69 St. in St. Clair Ave. Star je bil 30 let, rojen v Portsmouthu, Ohio, od koder je prišel pred desetimi leti. Tukaj zapuščala žena Virginio, roj. Schultz, sina Warrena Gene, hčere Sherry Renee, Pauletto Mario in Virginio Rivers, očeta Charlesa in brata Paula. Pogreb bo v soboto ob 9:30 dopoldne iz Zakraskovega pokopališča v cerkev sv. Pavla (Lutheran) na E. 55 St. ob desetih, nato na Highland Park pokopališče. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes zvečer ob sedmih.

Frank J. Potocin Sr.
Po kratki bolezni je umrl v St. Vincent Charity bolnišnici 86 let stari Frank J. Potocin Sr. s 1013 E. 66 Place, rojen v Ljubljani, od koder je prišel v Ameriko 1. 1903 kot pekovski pomočnik. V tej panogi je bil zaposlen vse dokler ni stopil v pokoj. Bil je vdovec po l. 1915 umrli Mary, roj. Kollar, oče Franka, 3-krat stari oče in 7-krat pračče. Bil je član Woodmen of the World. Pogreb bo iz Zeletovega pokopališča na St. Clair Ave. v soboto. Čas in kraj bosta še objavljena.

Papež Pavel VI. misli na tiste brez počitnic

CASTELGANDOLFO, It. — Papež Pavel VI. je trenutno na počitnicah v papeški palači v Castelgandolfo, ki se nahaja v Albanskih hribih južno od Rima. Navada je, da pridejo vsak dan turisti in romarji, da si izprosijo njegov nagovor in blagoslov. Ob takih prilikah vplete papež v svoj govor tudi nenavadne misli.

Pred dnevi je na primer opozoril prisotne turiste in romarje, da je na milijone ljudi, ki niso tako srečni, da bi lahko šli na počitnice ali romanja, dasi-ravno so jih potrebni in upravičeni do njih. Zato je vse te odsotne množice vključil v svoj govor molitev in svoj blagoslov.

Tibeltanci so se zopet dvignili proti Kitajcem

Uporniki vodio gverilsko vojno proti Kitajcem v precej širokem goratem predelu Tibeta ob meji Nepala, Sikima, Butana in Indije.

NEW DELHI, Ind. — Od kar so Kitajci postali dejanski gospodarji Tibeta po begu Dalaj lame leta 1959, so skušali deželo spraviti bolj in bolj trdno pod svojo oblast. Vanjo so poslali preko 300.000 svojih vojakov, pa tudi na deset tisoče kitajskih kolonistov. Posrečilo se jim je zagotoviti oblast v mestih, večjih naseljih in v odprtih dolinah, v notranjosti dežele in v ozkih gorskih dolinah pa se niso mogli nikdar prav uveljaviti.

Ko so začeli domačine lani hudo stiskati, jim jemati hrano za potrebe svojega vojaštva, njim samim pa svetovati, naj jedo mrtve pse, konje in osle, in izjavljali, da je dobro za deželo, če bolehniki in oslabele pomrjejo, se je del Tibetancev pridružil plemenu Kamba, ki se Kitajcem ni dejansko nikdar prav podalo in se z njimi vedno znova spuščalo v boje. Posebno veliko hude krvi je povzročil prijem Pančen lame, drugega glavnega verskega vodnika dežele, ki je veljal od bega Dalaj lame tudi za nekakega upravnika dežele po kitajski milosti.

V preteklem marcu je prišlo do hudih demonstracij v Lazi proti Kitajcem. Nekaj Kitajcev je bilo mrtvih, prav tako pa tudi več demonstrantov. Veliko so jih Kitajci prijeli in stlačili v ječe. Od 180 v eni ječi jih je od prisilnega dela in pomanjkljive hrane umrlo 110. Upor je zajel predvsem pas ob meji Nepala, Sikima, Butana in dalje na vzhod ob meji Indije. Uporniki plemena Kamba so bili preje oboževani največ s stari-mi puškami in noži, sedaj so dobili od nekega modernega lahke orožje, s katerim napadajo kitajske vojaške konvoje in izpostavljene postojanke. Moderno orožje naj bi nad Tibetom odmetavala Čangkajškova letala s For-moze.

Kam s pavolo, vprašuje zvezni tajnik Freeman

WASHINGTON, D.C. — Poljedelski tajnik Freeman je menda edini minister na svetu, ki ne ve, kaj naj napravi z blagom, ki ga vali nanj politika federalne administracije. Sedaj ima na primer na zalogi že 14.2 milijonov bal pavole, pa že grozi nov naval nove žetve. Freeman se boji, da bo federacija imela prihodnje leto toliko pavole na zalogi, kot še nikoli prej. Domači trg rabi namreč zmeraj manj pavole radi umetnih vlaken, ki jih potrošnja zmeraj bolj zahteva radi boljše kakovosti; izvoza pa tudi ni, ker tudi na tujem raste pridelek na pavoli. Izvoz pavole je padel od 5.7 milijonov bal na 4 milijone. Freeman zato zagovarja ponovno svoj načrt, da je treba omejiti proizvodnjo pavole, ki je pač preživela svojo dobo kot prirodne barve, prirodni kavčuk itd.

Kakor so Freemanove ideje zdrave in vredne premisleka, ni verjetno, da se bo politika zanje zmenila. Farmarji, ki se pečajo s pavolo, so mogočen faktor v lokalni politiki nekaterih južnih in srednjih držav in imajo v farmarijih, ki pridelujejo pšenico, zveste zaveznike. Se vsako leto so potom svojih senatorjev in kongresnikov prisilili administracijo, da nadaljuje z nakupom pavole po previsokih cenah in da podpira tudi vse tiste, ki imajo posla z drago pavolo, kot na primer izvoznike pavole, tekstilne tovarne itd. Davkoplačevalci pa morajo za tako politiko odšteti par milijonov dolarjev več na davkih.

Pleiku cilj rdečih?

WASHINGTON, D.C. — Vojaški strokovnjaki, ki proučujejo položaj in razvoj vojne v Južnem Vietnamu, so skoraj prepričani, da bodo skušali rdeči tekem sedanje monzumske ofenzive ameriško vojaško oporišče Pleiku popolnoma ločiti od ostale dežele in ga zavzeti.

Če bi se jim to posrečilo, bi Pleiku napravili za sedež "narodno-osvobodilne" vlade Južnega Vietnama.

ZA ENKRAT 50,000 NOVIH VOJAKOV ZDA V VIETNAM

Predsednik L. B. Johnson je včeraj preko televizije in radia objavil svoje odločitve v pogledu vojne v Vietnamu. Trenutno je odločenih za Južni Vietnam 50,000 novih ameriških vojakov, še več jih bo poslanih tja kasneje, če bo to položaj zahteval. Trenutno ni potrebe po vpoklicu rezervistov, povečano pa bo število v p o k l i c o v vojaških novincev od sedanjih 17,000 na 35,000 na mesec.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj ob 12.30 je predsednik Združenih držav spregovoril javnosti ter ji preko televizije in radia ponovno obrazložil ozadje vojne v Vietnamu in ameriško sodelovanje v njej. Poudaril je znova, da je Amerika dolžna izpolniti svoje obveznosti, če naj njena beseda v svetu sploh še kaj velja, mora pa se tudi upreti napadalni vojni z željo po osvajanju, ki jo vodi Severni Vietnam s podporo rdeče Kitajske, če naj bo svet zavarovan pred novo, veliko vojno. Objavil je, da je odločenih trenutno za Vietnam 50,000 novih ameriških vojakov, med njimi nova divizija "letalske" pehote, ki je posebno pripravna za nastope na področju kot je osrednji, gorati del Vietnama. Predsednik je dejal, da za sedaj ne obstoja potreba po vpoklicu rezervistov in aktiviranju rezervnih vojaških enot, povečan bo pa vpoklic vojaških novincev od sedanjih 17,000 na mesec na 35,000.

Predsednik je povedal, da je naročil novemu poslaniku ZDA pri ZN Goldbergeru, naj pozove Združene narode, da porabijo vsa svoja sredstva in ves svoj ugled za odkritje "poti za ustave napadalenosti in za doseg miru v Vietnamu." Poudaril je znova, da so se Združene države pripravljene razgovarjati vsak čas z vsako prizadeto vlado o mirni rešitvi spora v Vietnamu, ker nimajo prav tako "strahu pred razgovori za konferenco mizo, kot ga nimajo na bojnem polju."

Na splošno je bil predsednikov govor zelo umirjen in ukrep, ki jih je objavil, veliko bolj omejen, kot so jih napovedovali po enotedenskem posvetovanju vlade. Javnost jih je sprejela z mirom kot nekaj neizogibnega.

Predsednik je objavil na tiskovni konferenci tudi imenovanje Abe Fortasa, svojega starega prijatelja in sodelavca, znane pravika, za novega člana Vrhovnega zveznega sodišča namesto A. Goldberga, ki je prejel mesto poslanika ZDA pri

Iz Clevelanda in okolice

Visoka starost — Dolgoletni naročnik AD, rojak Jim Gross iz Geneve, Ohio, bo v soboto praznoval v krogu svoje družine svoj 84. rojstni dan. Cestitamo in mu želimo še mnogo zdravja in zadovoljstva! Zadušnica — Jutri ob 7.30 bo v cerkve sv. Vida sv. maša za pok. Antona Champo ob 9. obletnici smrti.

Zadnje vesti

NEW ORLEANS, La. — FBI je prijel Eugena H. Woodsa, ki je v maju preteklega leta pobegnil iz Clevelanda, kjer je bil obdolžen, da je opeharil večje število upokojencev, ki so živeli v zavetiščih za ostarele pod njegovo upravo. Okrajni javni tožilec v Clevelandu je izjavil, da bodo takoj zahtevali izročitev Woodsa, ki je sedaj v okrajni ječi, ker ni mogel dobiti bonda za \$25,000 varščine.

CLEVELAND, O. — Rev. L. M. King je sinoči govoril kakim 4,500 poslušalcem v Areni, kjer je prostora za 10,000 ljudi, o svojem programu za črni boj za enakopravnost. Pozival je k enotnosti in k naporu za kvaliteto pri delu in v vsem življenju. S tem zborovanjem je bil njegov dvodnevni obisk v Clevelandu končan.

WASHINGTON, D.C. — Kongres je včeraj končal svoje delo na zakonskem predlogu Medicare in tega poslal v Belo hišo predsedniku v podpis. Napovedujejo, da ga bo ta podpisal še pred koncem tedna.

STOCKHOLM, Šved. — Danes so bili tu rojeni petorčki, dve deklici in trije fantiči. Porod je bil 11 tednov prezgodaj in zdravnik niso gotovi, ali bodo mogli novorojenčke ohraniti pri življenju. Ime staršev ni bilo še objavljeno.

WASHINGTON, D.C. — Kongres je na splošno sprejel ugodno predsednikove ukrepe v zvezi z vojno v Vietnamu, le sen. Morse iz Oregona jih je ostro kritiziral in zahteval, da naj Kongres o njih razpravlja.

MINNEAPOLIS, Minn. — Včeraj je bila tu končana 57. letna konferenca državnih guvernerjev. Pred koncem so ti glasovali v podporo Johnsonovi politiki v Vietnamu. Proti njej sta glasovala edino republikanska guvernerja Romney iz Michigana in Hatfield iz Oregona. Guvernerji so danes odpotovali v Washington, kjer jih bo sprejel predsednik L. B. Johnson in jim osebno obrazložil svojo politiko v Vietnamu. NEW YORK, N. Y. — Glavni tajnik ZN U Tant je izjavil, da obstoje možnosti za uspešen poseg Združenih narodov v spor zaradi Vietnama. Po razgovoru s poslanikom ZDA A. Goldbergerom je dejal, da bo storil vse, kar je v njegovi moči za končanje vojne v Vietnamu.

MOSKVA, ZSSR. — Moskovski radio je v svojem komentarju k zadnjim Johnsonovim ukrepom v zvezi z vojno v Vietnamu pripomnil, da je Johnson "prevzel veliko tveganje" s povečanjem ameriških vojaških sil od 75,000 na 125,000 v Vietnamu ter da je za vedno škodoval glasu o "ameriški miroljubnosti."

Smo že blizu paradiza, dobili bomo -- Paradizijo!

PORT NORESBY, Papua. — Za pozabljena in odmaknjena papuanska plemena se je svetovna politika brigala pred nekaj leti. Takrat so namreč velesile, med njimi žal tudi naša dežela, prepustile usodo papuanskih plemen v zahodnem delu otoka Nova Gvineja indonezijskemu imperijalizmu diktatorja Sukarna, akoravno domači Papuanci niso hoteli priti pod indonezijsko oblast. Kratkovidna politika vseh velesil se je hitro maščevala. Vlada je Sukarnu toliko samozvesti, da sedaj zahteva še več otokov in je radi tega začel nenapovedano vojno z Anglijo in njenimi zavezniki okoli Singapurja. V to neprijetno zadevo bo enkrat vmešana tudi Amerika, ker bo Anglija tam kmalu omagala.

Vsekakor so zahodna papuanska plemena sedaj pod Indonezijo, pa se nič kaj dobro ne počutijo. Sukarnova diktatura pa skrbi, da o tem svet ve le malo. Vzhodni del papuanskih plemen — cenijo jih na dva milijona duš — je pa pod varstvom Združenih narodov in pod upravo avstralske vlade. Avstralija nima od tega nobene prave koristi. Dežela je namreč ravna na

priradnih bogastvih. Ima samo dosti lesa, kope, kave, kakava in kavčuka, torej blaga, ki ga je tudi drugje v jugovzhodni Aziji dosti. Avstralija bi se torej rada znebila svojih obvez do papuanskih plemen in bi rada videla, da bi plemena postala samostojna država. V prilog svoji želji izrablja dejstvo, da so Papuanci sedaj že pravi narod in da imajo pravico do samoodločbe, neodvisnosti in svobode. To se pravi, svobode imajo že sedaj na pretek, ako primerjajo svoj političen položaj s tistim, ki je Sukarno z njim osrečil zahodna papuanska plemena.

Avstralska vlada zato z zmeraj večjo vnetostjo vzgaja Papuance za neodvisnost. Vežba papuanske domačine v upravi občin, mest, okrajev in pokrajin. Sedanje glavno mesto Port Norebsy je postalo prava praktična univerza za izobrazbo uradnikov za javno upravo. Ima pa avstralska uprava pri tem tudi velike težave. Papuanci so namreč še zmeraj zelo zaostali. Nihče ne ve, ali je med njimi več analfabetov ali ljudožrcov. O tem seveda nihče rad ne piše ali govori. Vsekako upa Avstralija, da bo v nekaj letih že vzgojila to-

liko domačinov, da bodo lahko samostojno vodili javno upravo. Upajo, da bo morda to mogoče že l. 1968.

Domačini, kar je namreč takih, ki znajo misliti z lastno glavno, pa niso taki optimisti. Upravljati bi že znali, toda pobirati davke, to je druga pesem. Zato nič ne silijo v "neodvisnost", bi radi živeli še v tesni povezanosti z Avstralijo, seveda pod pogojem, da bi avstralska vlada plačevala primanjkljaje v javnih proračunih, kot jih do sedaj. Avstralska vlada ve za vse to, toda ne debatira o tem, ker se boji zamere pri domačinih.

Vsekakor pa se domačini vneto pripravljajo za tisti del neodvisnosti, ki nič ne stane. Že sestavljajo novo ustavo, mislijo na lastno himno in zastavo in izbirajo seveda tudi primerno ime za novo državo. Zaenkrat je največ navdušenja za ime Paradizija! To bodi kraj za vse tiste otroke človeškega rodu, ki hočejo živeti v miru daleč od vsake kulture in vsakega napredka. Moti se pa tisti, ki misli, da jih ni že sedaj precej med Papuanci. Imajo pa samo to napako, da se izogibajo sti-

kom s svetom, zato tako malo zvemo o njih.

Madež na papuanskih plemenih je seveda ljudožrstvo. Se pač ne da iztrebiti vključ vsem naporom javne uprave in raznih misijonov. Se zmeraj se dogajajo slučajji, da ubitega soprotnika ali sovražnika rajše skuhajo, kot pokopljejo. Pri vsem tem pa hodijo že sedaj na volišča, kjer pri občinskih in pokrajinskih volitvah rabijo vse dobre direktne, tajne, enake in splošne volivne pravice.

Da so Papuanci res narod, tega ni treba verjeti. Tičijo še zmeraj globoko v plemenskih tradicijah, od njih so v smeri proti narodni zavednosti napravili komaj par korakov, pot do narodne zavednosti je pa še neznanjsko dolga.

Avstralska politika je seveda trn v peti Indoneziji in Sukarnu. Kar bodo imeli vzhodni Papuanci, tega Sukarno ne more dati pod nobenim pogojem svojim Papuancem. Ako bi jim to dal, bi se mu uprli in se združili z vzhodnimi rojaki. Tako ustvarja avstralska politika na Novi Gvineji novo gradivo za mednarodne spore v jugovzhodni Aziji.

Kitajski komunisti kupujejo zlato

HONG KONG. — Kitajski komunisti so začeli kupovati na redkih borzah, ki se trgujejo z zlatom, zlato v polgah, pa tudi zlatnike. Do sedaj so menda nakupili za \$42 milijonov zlata. Nakupi so premajhni, da bi imeli vpliv na cene zlata, akoravno so se našli plašljivci, ki so iz samega strahu začeli posnemati Kitajce. Zato so cene za zlato zadnje čase za malenkost poskočile.

V Hong Kongu ugibajo, kaj je Kitajce nagnalo, da so začeli spreminjati svoje devize kar jih imajo, v zlato. Pravega razloga ni, kajti vsak večji nakup blaga po rdeči Kitajski daleč presega vrednost sedanjih kitajskih zlatih zalog.

Namesto bomb darila

SAIGON, J. Viet. — Ameriška letala, ki bombardirajo vojaške cilje v Severnem Vietnamu, odvržejo večkrat tudi najlonske zavoje z obleko in drugimi potrebščinami nad področjem Hanoia in okolice.

Rdeče oblasti svare domačine pred temi ameriški "triki" in jim naročajo, naj vse take zavojne izroče predstavnikom oblasti.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 143 Thurs., July 29, 1965

Sovjetska zveza na poti k stvarnejši samopresoji

Od Stalinove smrti v marcu 1953 se je v Sovjetski zvezi spremenilo veliko. Nekdaj trda, toga osebna diktatura Stalina je prešla zopet v diktaturo partije ali v "kolektivno vodstvo", kot so to začeli imenovati v prvem razdobju po Stalinovi smrti in zopet po odstranitvi Hruščeva lansko jesen. Novi vodniki Rusije spoznavajo, da so razmere dozorele tako daleč, da dejanskega položaja ni mogoče več v celoti prikriti, ker pride prej ali slej le na dan in postavlja državno upravo in vlado v javnosti v neugodno luč. Tako so se odločili poročati o vsem stvarnejšem, čeprav morda še vedno ne v meri, kot smo tega vajeni v svobodnem svetu. Znani angleški strokovnjak za Sovjetsko zvezo E. Crankshaw je v tem pogledu napisal zanimiv članek za "London Observer". Iz njega posnemamo naslednje glavne podatke in misli.

Daleč najzanimivejša in najvažnejša sprememba v Rusiji po Hruščevu je boječ razvoj nove objektivnosti od strani vlade v presoji dejstev sovjetskega življenja. Novo vodstvo poskuša prvič po 40 letih ločiti sanje, mit od stvarnosti. Ta razvoj hodi z roko v roki z naraščajočim spoznavanjem Rusov, kot naroda z individualnimi potrebami in željami namesto kot množičnega materiala za socialno izgrajevanje.

Poročajo dejstva, katera, čeprav so bila na široko poznana, niso nikdar preje uradno priznavali in jih zato uradno tudi ni bilo. Prvovrsten primer se je zgodil v zadnji številki "Problemov ekonomije", v kateri ekonomist Jefim Manevič razkriva obstoj obsežne brezposelnosti v Sovjetski zvezi. Doslej je veljalo kot temeljno načelo, da v sovjetskem sistemu ne more biti brezposelnosti, zato jo uradno tudi nikdar ni bilo. Ker uradno ni obstojala, tudi ni bilo mogoče proti njej nič ukreniti.

Manevič poroča, da je v Moskvi in Leningradu od 6 do 7 odstotkov za delo sposobnih ljudi brez zaposlitve. Na splošno po vsej Sovjetski zvezi pa je število veliko večje. V Sibiriji sega celo preko 25 odstotkov!

V zadnjih dveh letih je bilo znano na Zahodu, da je v Sovjetski zvezi precejšnja brezposelnost, največ kot posledica pomanjkljivega osrednjega planiranja in nezadostnega razvoja industrije v zaostalih pokrajinskih mestih. Doslej so to brezposelnost skrivali na razne načine. Manevič jo ne prinaša samo v javnost, ampak tudi zahteva, da mora biti nekaj proti njej storjenega: predlaga posebno podporo brezposelnim za čas, ko se vezbajo za nove službe...

V nekem drugem članku, objavljenem nedavno v "Problemih filozofije", je obrazloženo, da je ozadje temu stanju v prehajanju od ročnega k strojnemu delu v najrazličnejših gospodarskih panogah. Gre predvsem za večjo uporabo enostavnih strojev, kot so buldožerji, tovorni avtomobili, namesto lopat, krampov in dvokolnic. Veliko število nestrokovnega delavstva je na ta način izgubilo službe, dosti tudi zaradi tega, ker niso sposobni upravljati nove stroje in delovne pripomočke.

Priznanje problema je začetek iskanja njegove rešitve. Ena glavnih napak Sovjetske zveze doslej je bila prav v tem, da njeno vodstvo ni maralo storiti tega prvega koraka.

Drugi revolucionarni razvoj je omenjen v isti številki "Problemov filozofije", gre za rojstvo socialne znanosti. Poraja se nova vrsta sociologov, ki se z uradno podporo posvečajo razkrivanju pogojev življenja državljanov. Pri tem se poslužujejo proučevanja posameznih izbranih slučajev na temelju posebnega sistema za proučevanje in opazovanje množice. Razkrivajo dejstva, dolgo znana, pa nikdar javno opravičevana, ki bodo zbrana in obdelana imela nujen vpliv na rusko domačo politiko na različnih področjih.

Samo en primer! Religija naj bi bila po uradnih podatkih v Sovjetski zvezi mrtva, vendar je v Problemih filozofije objavljen povpraševanje dognalo, da v eni tretjini delavskih stanovanj na področju Tule više na stenah svete podobe. Vsi Rusi naj bi bili politično zavedni in vneti čitatelji. Povpraševanje je dognalo, da se v istem naselju od 136 povprašanih oseb zanima za politična vprašanja le 24, 39 jih nikdar ne bere dnevnikov, 88 nobenih časopisov, 54 pa jih še ni prebralo nobene knjige.

Vsi Rusi naj bi se udeleževali skupnega razvedrila. Preiskava je dognala, da v tem predelu delavci porabijo večino prostega časa za igranje kart, domine in loterije. Dober del vzroka temu stanju naj bi bilo dejstvo, da veliko klubskih prostorov ni bilo kurjenih in je bilo do njih mogoče priti le skozi morje blata, če niso bili kar naravnost zaprti.

Rusi naj bi se gnali za lastno izobrazbo. Povpraševanje je razkrilo, da je udeležba na večernih tečajih v ome-

njenem delavskem predelu v Tulji komaj omembe vredna. Delni vzrok temu naj bi bilo pomanjkanje primernih javnih zgradb in naprav za razvedrilo, druga ovira pa je pomanjkanje prostega časa zaradi potrebe dela doma, zaradi počasnega potovanja na delo in z dela ter zaradi čakanja v vrstah pred trgovinami in pivnicami.

Povpraševanje je natančno dognalo čas, ki so ga moški in ženske porabili za pot na delo in z dela, za gospodinjstvo, kuhanje, nadziranje otrok, spanje, jed in počitek. Ko je bilo vse sešteto, so dognali, da imajo ženske povprečno 20-1 ur prostega časa na teden, moški pa 33.3 ure. Eno tretjino žena v tem delu dežele, ki naj bi bile tako proste za produktivno delo kot moški, je bilo popolnoma zaposlenih z gospodinjstvom delom.

Edward Crankshaw je mednarodno priznan strokovnjak za Sovjetsko zvezo in ostale komunistične dežele, njegovi podatki so sorazmerno zanesljivi. Iz njih je razvidno, da se tudi komunistični svet spreminja, da se odmika od zastarelih marksističnih nauk v skladu s potrebami razvoja in novega časa.

Milwauški zapiski

MILWAUKEE, Wis. — Nekateri naših ljudi so zelo skromni. Neradi vidijo, da njihovo ime pride v javnost. Šele po drugih ljudeh izvem, kje vse sodelujejo in koliko dobrega stori. S svojimi prispevki bogatijo ne samo svojo okolico, ampak storiijo veliko tudi za splošni napredek. Svoje znanje rabijo zato, da tudi ameriškega narodu prikažejo našo kulturo in naše delo, ki nič ne zaostaja za delom velikih narodov. Med temi delavci naj omenim dr. Rajko Ložarja. Katoličani v Združenih državah pripravljajo veliko enciklopedijo pod naslovom: New Catholic Encyclopedia. Za to enciklopedijo je dr. Rajko Ložar napisal pregled cerkvene umetnosti pri jugoslovanskih narodih. Take stvari radi vidimo. Le tako naprej!

Te dni smo imeli nenavaden obisk. K meni je prišla neka žena iz Clevelanda in mi je rekla: "Ali ste Vi tisti, ki dopisuje v Ameriško Domovino?" Prvo, kar mi je prišlo na misel, je bilo: No, kaj sem pa sedaj naredil napačnega. Potem sem pa nekako neodločno pokimal, da sem jaz tisti. Tedaj mi je žena pokazala izrezek iz Ameriške Domovine, del mojega dopisa, kjer sem pred nekaj meseci pisal o škofu Starihi in njegovih sorodnikih tukaj v Milwaukee. Ni mi preostalo drugega, kakor da sem priklimal in priznal, da sem jaz to pisal. Tedaj mi pa žena pravi: Moj mož je pa nečak pokojnega škofa Starihe. Ali Vam ga smem predstaviti. Ob tej priliki sem spoznal Mr. in Mrs. Joe Stariha, ki sta v družbi Mrs. Mary Stimac porabila dneve svojih počitnic zato, da prideta v Milwaukee in se tukaj spoznata z Mr. in Mrs. George M. Kotze. Gospa Kotze je daljna sorodnica škofa Starihe. Čudna pota in čudna naključja. Majhen člančič, pa združiti ljudi, ki so na tisoče milj narazen. Skoraj bi dejal, da je božja roka vmes.

Slovenci smo znani po svojih talentih. Povsod se znamo uveljaviti. Jerome Zakrajsek, sin Mr. in Mrs. Frank Zakrajsek, je znan slikar. Še, ko je hodil v šolo, je pokazal veliko talentov. Sedaj, ko je prost, se pa še bolj uveljavlja in počasi razvija v popolnoma svoj slog. Dosegel je že več nagrad. Pred nekaj tedni je razstavljal na Bonnieville Fair. Razstavo si je ogledalo veliko ljudi. Slike bodo v kratkem razstavljene v Alverno College in pa v Capitol Court. Ob tej priliki bo slike možno tudi kupiti. Temu mlademu možu na njegovem delu čestitamo. Njegovo delo nam je vsem v čast.

Naš organist Ernie Majhenich se je srečno vrnil iz bolnice. Ni še vse tako, kakor bi bilo treba in kakor bi on sam rad, vendar je na najboljši poti k okrevanju, kar želimo, da bi se kmalu zgodilo.

Pred krakim se je vrnila iz bolnice Mrs. Catherine Lesatz. Kar na tihem je odšla v bolnico

na pregled, pa so jo tam pridrteri naših ljudi so zelo skromni. žali. V bolnici se je nahajala istočasno, kakor njena hčerka Mary C. Freiberg, ki je počastila svojega moža s hčerkico Therese Marie. Čestitamo!

Prav na tihem je prišla k nam na počitnice gospodična Lojzka Verbic. Ustavila se je pri Mrs. Josephine Pung. Hoče v miru preživeti v našem mestu nekaj dni. Pred par leti je živela v našem mestu. Nekaj časa je celo poučevala na Slovenski šoli. Sedaj živi v Wilmingtonu, Ill. Tukaj ji želimo veliko prijetnih ur. Kdo pa ne potrebuje počitka!

Tisti, ki se zanimajo za glasbo in komedijo, bodo imeli priliko si vse to ogledati 31. julija, 6-7. in 13-14. avgusta. Znani igralci bodo nastopili s komedijo "Where's Charlie", ki jo bodo izvajali v "Y" prostorih na 915 W. Wisconsin Ave. ob pol devetih zvečer. Kdor si hoče nabaviti vstopnice pravočasno, naj pokliče New Central YMCA, 276-5077, ext. 256. Vstopnina je \$1.50.

Naprošeni smo bili, naj objavimo naslednje. Zveza Badger za slepe (Badger Association of the Blind) pripravlja svoj petinštirideseti letni piknik, ki ga bo društvo imelo na svojih prostorih na 912 North Hawley Rd. v nedeljo, 8. avgusta tega leta. Organizacija zajema vso državo Wisconsin in ima na skrbi potrebe slepih, tako moških kakor žensk. Namen je, kakor je bil vsa ta leta; olajšati pogoje življenja slepih. Dohodke od piknikov porabiijo zato, da omogočijo večje razvedrilo in medsebojno pomoč med člani. Da bodo poiskrbeli za hrano in pijačo, se samo ob sebi razume. Za muziko bo poskrbelo Muzikalno združenje št. 8. Vsakdo se lahko tega piknika udeleži. Včasih je prav, da se poslužimo tudi takih priložnosti, kjer moremo šele prav začeti ceniti zmožnosti, od katerih je ena to, da nam je Bog dal vid.

* Zадно nedeljo smo opazili pri Sv. Janezu, da je orglat mlad fant. Organist, ki nadomestuje rednega organista, ni mogel priti. Kar je zanimivo, je to, da je več ali manj samouk. Letos je končal High School in se je odločil, da bo vstopil v bogoslovje. Računal je na to že več let. Zaveda se, kaj pomeni organist in koliko lahko napravi, če kot duhovnik zna sam orglati, zato se je začel učiti. Rekli so mu: Le korajž, fant. Tako je prav! Njegovo ime je Robert Thompson. Spada pa v drugo slovensko farno v West Allisu. Torej so si kar malo v sorodu s sv. Janezom.

Pri nas v Milwaukee se že dalj časa vodi huda borba med inšpektorjem za zgradbe in raznimi trgovci, ki se poslužujejo Luke na Jones Island. Pri tem so seveda najbolj prizadete razne petrolejske družbe. Ugotovili so namreč, da bencin uhaja iz tankov in je tako velika nevar-

nost, da nekega dne vse skupaj eksplodira. Nihče tega ne bi rad videl. To se je menda godilo že več let, pa so vedno vse skupaj nekako zatašali, samo da ne bi javnost zvedela. Pred nekaj meseci je postal inšpektor za zgradbe Slovenec Matija Schimenz. Že po nekaj tednih je načel to vprašanje. Vse skupaj je vzdignilo veliko prahu. To so se dajali po časopisih, da je bilo jej. Na vse ugovore in izgovore je Schimenz vedno odgovarjal: Meni ne gre za material, meni gre za ljudi v slučaju, da se zgodi nesreča. Prepričimo jo, predno se zgodi. Trenutno so rešili zadevo tako, da tam okoli ne sme nihče kaditi. Kakšen bo pa končen rezultat vseh teh razprav, pa nihče ne ve.

Piknik in nastop Športnega kluba na Slovenski pristavi

Cleveland, O. — Mislim, da je bilo o tem pikniku in nastopu že parkrat pisano v Ameriški Domovini. V soboto bodo ob petih popodne pri bazenu razne športne igre. V mraku bodo prižgali kres in zapeli par narodnih pesmi. Iz vsega tega sledi, da bo sobota popoldan bolj za mladino in športnike, gotovo pa je povabljen in dobrodošel vsakdo.

Drugače pa bo v nedeljo. Servirali bodo okusno kosilo od 12 ure dalje. Glavni del piknika pa bo ob treh popoldan, ko se bo naš športni klub pomeril v odbojki s Torontčani. Naj tu na prvem mestu izrečem torontskim športnikom in njihovim spremljevalcem iskreno dobrodošlico. Tak obisk je za nje gotovo žrtev in zato smo jim hvaležni. Poleg tega je to obisk ljudi, ki imajo iste življenjske probleme kot mi, tukaj, pa kljub temu najdejo čas, da nas kot skupina obiščejo. Mislim, da bi bilo lepo od nas, da jih pridemo pogledat v velikem številu.

Kar se igre same tiče: gledalci pričakujejo lepo igro. Pokal bo poklonjen boljšim za eno leto, to je do prihodnje tekme. Takrat bo poklonjen spet novim zmagovalcem. Kot izgleda, čaka ta pokal težka naloga. Romal bo iz Clevelanda v Toronto in nazaj. Zato bi morali vsi tisti, ki ga bodo imeli čast braniti, paziti, da bo pokal na varnem. Nikakor pa ne bi smel ta pokal tekono leta podpirati polomljene police kake knjižne omare. Niti ne bi bilo lepo, da bi igralec prišel na ponovno tekmo prepozno zato, ker je iskal pokal po podstrehi ali kje po garaži.

Sledila bo odbojka naših deklet. Na uho mi je prišlo, da se za to malo vadijo. Čisto prava, a trema ni potrebna. Ljudje, zlasti moški, gledajo na ženske nastope z enim zaprtim očesom, z drugim pa vidijo tudi tisto, kar ni na sporedu. Vse to pomaga dvigniti višino nastopa. Meni bi sicer lahko ob kakem ponorečem odboju žoge ušla beseda: škotarka. Bi si pa to dovolil le, če ne bi bil preblizu igrišču. Kakšna Mic ali Marjetka in pa verjetno vse druge bi utegnile v tem primeru spremeniti način igre in pognati žogo v smeri, od koder je ta nezaslišana beseda prišla. Verjetno bi mi ne pomagalo niti pojasnilo, da so škotarkje vendar tista bajna bitja, ki so nas nekoč prinesla k hiši.

Veseli mornarji so na sporedu na zadnje in njih namen je pomagati navzočim nadaljevati športno razpoloženje.

Letos je Pristava vsako nedeljo dobro obiskana. Razni nastopi in pikniki pa privabijo na Pristavo tudi tiste, ki bi se sami ne zadržali.

Vsi prisrčno vabljeni, vsi dobrodošli!

V. V.

Nagla mehanizacija farm

CHICAGO, Ill. — Od druge svetovne vojne sem se mehanizacija na ameriških farmah povečala za 250%.

Ernest Terpin:

V Florido, za 40-letni mašniški jubilej č. g. Josipa Godina

(Nadaljevanje)

Castillo de San Marcos

Po kosilu v hotelu Holiday Inn smo zasedli trailerje ter se odpeljali po mestu; izstopili smo pri Chambers of Commerce, kjer so delili oranžni sok brezplačno ter kazali brez vstopnine filmske slike mesta od prihoda špancev do današnjega dne. Po predstavi smo se napotili proti trdnjavi Castillo de San Marcos, kjer so hrabri španci čuvali nad mestom Sv. Avguštin ter ga branili pred sovražniki. Nobeno mesto v Združenih državah se ne more ponasati s takimi spomeniki velikani kot St. Augustine v Floridi. Najvažnejši in najpomembnejši spomenik je preprosti oltar Nombre de Dios, pri katerem je zmagoviti misijonar Lopez utrdil Kristusov križ na ozemlju sedanjih Združenih držav; trdnjava sv. Marka je pa največja znamenitost, kar se jih sreča od Atlantika do Tihega morja. Že na zunaj vzbuja občudovanje turistov s svojim visokim obzidjem, kaj šele njena notranjost z velikim grajskim dvoriščem ter z labirintskimi prostori in shrambami. V trdnjavo smo prišli čez dva mosta, pritrjena na težkih verigah, potom katerih sta se mosta lahko dvigala ali nižala, kakor je pač nevarnost zahtevala. Pred nami se je razprostiralo velikansko dvorišče, okrog katerega so bile shrambe za proviant in orožje ter nešteti prostori za grajsko posadko. Videli smo prostor, kjer je čuvala noč in dan grajska straža, in trdnjavo ječo, kamor so zapirali upornike in sovražne ujetnike. Trdnjava je zidana po vzorcu, kakor so bili večinoma zidani vsi srednjeveški gradovi, obdani z vodnim nasipom ter s trdnim in močnim obzidjem. Temelj trdnjave je celih 12 čevljev širok, v njem so vzdane težke skale, vezane med seboj s posebno malto. Zmleli so posebne školjke (acquinas) ter pridobili klej ali po naše apno, to so zmešali z vodo in peskom ter dobili malto. Hteli smo še na palisado, kjer so bili kanoni; tu nas je Father Godina slikal, medtem so se vodniki pripravljali, da izstrelijo iz enega teh španskih kanonov. V žrelo kanona so potisnili smodnik z dolgim drogom do vžigalnika. V času bojev so španci potisnili še kroglo, ki so jo razbelili na blizu stoječih pečeh. Izstreljena krogla je sežgala ladjo, če jo je seveda zadela. Tako je čuvala trdnjava skozi stoletja nad mestom sv. Avgustina, sedaj skuša mesto ostopiti z enim zaprtim očesom, z drugim pa vidijo tudi tisto, kar ni na sporedu. Vse to pomaga dvigniti višino nastopa. Meni bi sicer lahko ob kakem ponorečem odboju žoge ušla beseda: škotarka. Bi si pa to dovolil le, če ne bi bil preblizu igrišču. Kakšna Mic ali Marjetka in pa verjetno vse druge bi utegnile v tem primeru spremeniti način igre in pognati žogo v smeri, od koder je ta nezaslišana beseda prišla. Verjetno bi mi ne pomagalo niti pojasnilo, da so škotarkje vendar tista bajna bitja, ki so nas nekoč prinesla k hiši.

Veseli mornarji so na sporedu na zadnje in njih namen je pomagati navzočim nadaljevati športno razpoloženje. Letos je Pristava vsako nedeljo dobro obiskana. Razni nastopi in pikniki pa privabijo na Pristavo tudi tiste, ki bi se sami ne zadržali. Vsi prisrčno vabljeni, vsi dobrodošli!

Odhod iz St. Augustina

V ponedeljek, 21. junija, smo se zbrali zopet na misijonski postaji Nombre de Dios, kjer je bila ob sedmih sv. Mias v Marinjem svetišču, bolj znanem pod imenom Maria de la Leche. Mala cerkvice je to ter vsa zagačena. Prostora ni bilo v njej za vse romarje. Pričeli so že z zidavo nove cerkve, a so morali delo prekiniti radi pomanjkanja fondov.

Father Godina nas je pri kratkem nagovoru opozoril, da je danes sv. Aiojzj ter nam obenem naznanil, da je znana Oblakova trgovina v Clevelandu pogorela. To sporočilo je prejel direktno iz Clevelanda. Med mašo smo peli slovenske pesmi ter prejeli skupno sv. obhajilo; po maši smo pomolili še enkrat pri oltarju Nombre de Dios ter nakupili še nekaj spominkov. Nato smo zrlili na slike velikih državnikov, ki so obiskali to postajo; med drugimi je bil tu predsednik Kennedy, ki

je 18. novembra v spremstvu škofa Hurleyja počastil te svete kraje, a bil pet dni pozneje zavratno umorjen; tudi Johnson, tedaj podpredsednik, je posetil Nombre de Dios. Nadalje smo videli v izložbi knjigo, ki jo je spisal župnik M. Gannon pod naslovom "Augustin Verot, Bishop-Rebel". Verot je živel ob Baragovem času ter prišel s škofom Baraga v Baltimore, kjer so imeli vsi škofje škofovsko posvetovanje. Kar so drugi škofje dobrega sklenili, je škof Verot vse ovrgel ter se odločbam škofov upiral, zategadelj je naslov knjige "škof-upornik".

Ob 9.45 smo se že vozili skozi Jacksonville na potu v Georgijo ter zavili na velecesto 301, po kateri smo dosegli Valdosta, Ga., ob 12.15. V Perry smo obedovali ter nato hiteli proti Atlantiki, ki nas je že od daleč pozdravljala s svojim visokim Kapitolum z zlato kupolo. V Atlantiki vladikuje nadškof Halloran, ki je Clevelandčan; Atlanta leži 1000 čevljev višje od Sv. Avgustina. Od Atlante do Chattanooga, Tenn., kamor smo bili namenjeni, smo imeli še 120 milj; ob devetih zvečer smo srečno dospeli v Chattanooga, kjer smo večerjali ter prenočevali.

Drugo jutro, 22. junija, smo že ob sedmih odšli v gorovje, predvsem na Izvidniško gorovje (Lookout Mountain), do katerega pelje vzpenjača, kakor n. pr. v Pittsburghu. Tu smo si ogledali električne naprave, ki drzno vozijo turiste v hribovje. Od tu smo prišli v Rock City Gardens na vrhu skalnate gore, od koder se lahko vidi sedem držav: Tennessee, Kentucky, Virginia, Georgia, S. Carolina, N. Carolina in Alabama. Pot nas je vodila na tej gori skozi soteske in ozke skalnate prehode, hodili smo drug za drugim skozi temne steze, vdolbene med visokimi skalami ter premostili globoke prepade po visečih mostovih; naposled smo dosegli labirint skalnatih duplin, po katerih so bile upodobljene scenerije iz raznih pripovedk in basni, med temi tudi "Snegulčica in sedem palčkov"; po tem divjem skalovju drvi veličastni vodopad, ki z velikim šumom pada v globočino. Od tod smo se odpeljali po drznih serpentinah globoko doli v ravnino ter se vozili ravno opoldne skozi Cleveland, Tenn., ter bili vsi začudeni, ko smo se slučajno ustavili na križišču Five Points ter se pošalili, da sedaj smo doma. Ustavili smo se v resnici pol ure pozneje v Cherokee restavraciji, kjer smo obedovali. Po dobri uri vožnje smo dospeli do visokega gorovja (Great Smoky Mountains), ki se vleče v dolžino 54 milj in ki deli Tennessee od Sev. Caroline. Na tej poti smo srečali črne medvede, ki so prosto ob cesti iskali živež, eden od medvedov je bil na drevesu, v veliko zabavo turistov. Nad tem gorovjem visi stalno plavkasta megla, ki jo povzroča puhtenje močvirnatih tal, odtod ime "Smoky Mountains". Ob 4.20 smo prišli v indijansko mesto Cherokee ter tu ostali eno uro. Glavna cesta je bila kakor sejmišče, povsod vrvenje in drvenje turistov, kakor na mravljišču. Indijanci v pestrih narodnih nošah in s košatimi peresi na glavi so delali reklamo za indijanske ročne izdelke, ki so bili izloženi pred prodajalnami, med katerimi so se vrstili indijanski muzeji ter igralnice. V tem pisanem mestu nas je Father Godina tudi slikal. Pred približno sto leti so Združene države deportirale vse Indijance za reko Mississippi, toda Cherokee Indijanci so se razbježali po gorovju ter se skrivali po duplinah in nedostopnih jamah, dokler jih ni država omejila na to gorsko ozemlje, kjer delajo sedaj dobre kupčije.

(Dalje sledi)

— Skoraj 70% površine države Georgia je farmerska zemlja.

Po Hirschevi -- J. M.:

V valovih graščinskega jezera

“Vera Ogorelčeva je izginila,” je šlo od ust do ust. V okoliških vaseh, v Novem mestu in v Ljubljani so govorili o tem. Povsod so si zastavljali vprašanja, ali se je ponesrečila, ali je postala žrtev zločina ali pa je napravila svoje-mu življenju konec.

Po tistem nočnem iskanju se je vrnil Košutnik v Gozdnik s policijskim nadzornikom Mihonom iz Ljubljane. Prišla sta tudi dva orožnika z orožniške postaje v Oklešnici. Orožnika sta takoj začela raziskavati okolično policijski nadzornik je ostal v gradiču. Imel še ni prav nikake opore, da bi bil mogel sklepati, ali je šlo za beg ali nesrečo, zločin, samomor. Zdelo pa se mu je, da je Košutnik nalašč nekaj prikrival. Zato je upal, da ga bo zaslišanje služinčadi dovedlo na pravo sled.

V gradiču je vladalo največje razburjenje, zaradi katerega je bilo tudi vse v neredu. V kuhinji ni gorel ogenj, v sobah je bilo vse tako, kakor prejšnji dan. Služinčad je tekala kakor brez glave sem in tja. Pridružila se ji je tudi guvernantka in otroka sta divje pritekla k očetu, ter ga vprašala, ali je spet privedel tetko Vero domov in ali mamice ne bosta danes nič videla.

Z odločno besedo je ravnatelj Košutnik napravil red. Poklical je guvernantko in ji strogo naročil, naj se briga za otroka, a ostalo služinčad je poslal na delo. Kuharici je zapovedal naj skuha zajtrk zanj in za gospoda policijskega nadzornika Mihona. Nato je povedel policijskega nadzornika v svojo sobo in ga poprosil, naj malo počaka, da poišče še svojo ženo in jo privede sem.

Čez nekaj minut se je Košutnik vrnil v spremstvu svoje žene. Mlada gospa je bila blede in potrtja in policijski nadzornik je opazil, da je bila prav nerada prišla. Bilo je potrebno mnogo prizadevanja, da se je pomirila in začela odgovarjati na Mihonova vprašanja.

Kakor že poprej Košutnik je tudi Vida z vso odločnostjo zanikala misel, da bi bila Vera pobegnila. Vera da je lahko neovirano delala, kar je hotela. Če bi ji ne bilo všeč v gradiču, da bi bila lahko svobodno odpotovala, kamor bi se ji bilo zljubilo. Za skrivno potovanje da ni imela nikakega vzroka. Proti domnevi o begu da priča tudi okolnost, ker ni na svoj vsakodnevni sprehod vzela ničesar s seboj. “Ali ste se o tem tudi pre-pričali? Ali ima gospodična vse svoje reči doma?” je vprašal policijski uradnik, ki je čedalje bolj domneval, da mu ne marajo povedati polne resnice.

Gospa Vida je uradnikovo vprašanje zanikala.

“Pojdimo v Verino sobo,” je menil ravnatelj, “morda tam odkrijemo kakšno reč, ki bi nas dovedla na sled.”

Spogledom, ki je vsako misel na ugovor udušil v kali, je vzel Košutnik ženino roko pod pazduho in stopil pred uradnikom skozi več sob na hodnik. Na drugem koncu hodnika sta bili obe sobi, ki jih je bila porabljala Vera, ko je še mati živela, in ki ju je terjala tudi zdaj zase.

V sobi, v katero so se najprej napotili, je bilo vse tako,

kakor bi jo bil zapustil nekdo, ki se je nameraval v najkrajšem času vrniti. V košarici na šivalni mizi je bilo vezenje, v katerem je tičala igla z nitjo. Na mizi poleg zofe je bila odprta knjiga. Šopek gozdnih cvetk v vazi je bil že nekoliko ovel. Tudi rastline v lončkih na oknih so povešale listje, ker niso bile že od včeraj nič zalite.

“Vera je vsak dan prinesla iz gozda šopek cvetk. Te tukaj so od predvčerajšnjega dne,” je rekla gospa Košutnikova, katere oči so obvisle na vazi, med tem ko je nadzornikov pogled preletel pisalno mizo. Če je upal, da bo tam odkril kakšno pismo, se je motil. Tudi pod podlogo ni bilo nikakega pisanja.

“Prosim vas, da ugotovite, ali ima gospodična ves svoj denar in okraske na svojem mestu,” se je obrnil Mihom na gospo Vero.

“Mnogo denarja Vera sploh nima doma, ker ga ne potrebuje,” je bil odgovor. “Kolikor pa ga ima, je spravljen skupaj z okraski tam v mali kitajski omari.”

“Omara je zaklenjena,” je menil Mihom, ki jo je bil izkušal odpreti.

“Nič ne de, saj imam tudi jaz ključ od nje, ker shranjujem v njej nekatere svoje reči.”

Gospa Košutnikova je polskala zvezek ključev in s prav majhnim ključem odprla omaro. V njej so bile večja kasete in številne škatlice za okraske. S tresočimi se rokami je Vida odprla kaseto.

“Denar je tu. Le manjši znesek je nosila s seboj v denarnici,” je rekel ravnatelj Košutnik, ko je bil pobrskal po kaseti.

“Tudi okraski so vsi tu,” je pripomnila Vida, ki je bila vpricho policijskega uradnika odprla po vrsti vse škatlice. “S seboj je vzela le zapestno uro in en prstan z dragocenim diamantom. Uro in prstan je stalno nosila, ker je bila očetov, prstan pa materin dar.”

“Če je imela ta dva predmeta s seboj, je pač tudi možno, da jo je kdo napadel,” je menil oklevaje policijski nadzornik.

Gospa Košutnikova je glasno zakričala in si z rokami zastisnila ušesa, kakor bi ne bila hotela slišati takih besed. “Ne govorite vendar tako strašnih reči! V našem mirnem kraju je kaj takega gotovo nemogoče. Alfonz, tudi ti lahko potrdiš, da so zločini pri nas izključeni...” je rekla zadnje besede obrnjena proti možu, ki se je zganil kakor zbujen iz globokega premišljanja in zamrmral nekaj nerazumljivega. Ko pa je opazil, da se je policijski nadzornik zazrl vanj, je živahno potrdil ženino vprašanje in izjavil, da smatra za neverjetno, da bi se bil kdo lotil Vere z morilskim namenom.

“Saj se lahko priklati v ta kraj kak tuj postopač,” je pripomnil uradnik.

“Ne, ne,” je vztrajala Vida z otroško trmo, “ne moram verjeti kaj takega.”

“Na beg pa tudi ne verjamete?”

“Rekli smo vam že, da se je gospodična Vera Ogorelčeva lahko prosto odstranila, kadar se je hotela,” je dejal Košutnik, in njegova žena je pripomnila:

(Dalje prihodnjic)

Prof. dr. Johannes Ude umrl

Cleveland, O. — Lansko spomlad je AD prinesla kratko poročilo o 90-letniku prof. dr. Jan. Udetu, našem koroškem rojaku, velikem filozofu in neopirljivem bojevniku za čistost v načelnih vprašanjih. Sedaj imamo pred seboj sporočilo o njegovi nedavni smrti. — Rajni je bil rojen 1. 1874 v Škocijanu na Koroškem, koder je bil njegov oče, rojak iz Solčave v Zg. Savinjski dolini, za učitelja. Njegova mati, roj. Vresnigg (Bresnik), je bila iz Železne Kaple. V družini je bilo 10 otrok.

Kot je razvidno iz zgornjih podatkov, je bil rajni po svoji krvi čisto slovenski človek. Zgodilo pa se je, da je bil njegov oče kot stari avstrijski učitelj, prestavljen v Šmarjeto pri Noreji na Gornjem Štajerskem. Bilo je to, ko je bil njegov sin Jan, nez še otrok, ki je nato zrastle v popolnoma nemškem okolju ter se tako ni mogel v polni meri zavedati svojega pokolenja.

Po opravljeni gimnaziji je študiral filozofijo in teologijo na jezuitskem zavodu Germanicum v Rimu; dosegel je iz obeh ved doktorat, odšel nato še na univerzo v štajerski Gradec, kjer je dosegel še tretji doktorat iz naravoslovja, nato pa še doktorat iz prava. Končno je postal redni profesor na graški univerzi in kot tak dvakrat dekan. Zraven je bil nekaj časa študijski prefekt v graškem deškem semenišču, priv. docent v bogoslovju za spekulativno dogmatiko, hkrati je poučeval tudi psihologijo in etiko itd. Sad njegovega znanstvenega dela je 150 knjig in razprav.

Rajni učenjak-filozof je imel veličasten pogreb. Pokopan je v gorski vasi Grundisee na Štajerskem, kjer je imel zadnja leta skromen dom. Tu se je poslovil od njega med drugim graški pomožni škof dr. Pietsch. Rajnega je označil kot učenjaka, človeka, učitelja in značajnega bojevnika zoper vsako krivico ter za svetovni mir. Ponižnemu možu-duhovniku se je daleže zahvalil za vse, kar je dobrega storil za škofijo Gradec-Seckau. Pri odprtem grobu pa je podal današnji magnificus graške univerze podoba dejanja

in nehanja, bitja in žitja učenja-ka in filozofa Johannesa Udetu in omenil njegova glavna znanstvena dela. Govorili so še mnogi drugi, vsi polni hvale in slave o rajnem; najbolj je navzoče pogrebe presunilo, ko mu je župnik iz Noreje položil na krsto šopek domačega planinskega cvetja v poslednji poždrav.

Starejši se rajnega profesorja Udetu še spominjamo, saj je rad prihajal predavati tudi v Ljubljano. Na Slovenskem je imel vrsto prijateljev, med drugim je bil njegov dober prijatelj tudi rajni duhovni svetnik Anton Merkun. — Naj počiva v miru! J.S.

Naser na poli k novim odnošajem z Ameriko

Predsednik Združene arabske republike stremi k izboljšanju odnosov do Amerike, pa skuša z napadi na njo poudariti svojo nevtalnost.

KAIRO, ZAR. — Naser se je od poloma azijsko-afriške konference v Alžirju začel načrtno bližati Združenim državam, ker je spoznal, da je to v danih razmerah za Egipt najboljše, pa skoraj tudi nujna pot. K temu ga žene na eni strani potreba po redni oskrbi Egipta z žitom, na drugi strani pa mednarodni položaj, prav posebno njegovo nesrečno poseganje v jemensko državljansko vojno.

Egipt je v zadnjih letih dobil povprečno vsako leto iz Združenih držav žita in drugega živeža v skupni vrednosti 180 milijonov dolarjev. Od vsake 10 hlebov v Egiptu pečene kruha, ga je bilo šest iz ameriškega žita. Pošiljke tega žita so lanske jesen, ko so demonstranti uničili ameriško knjižnico v Kairu in je Naser nato Amerikancem dejal, da gredo lahko “pit vodo Rdečega morja”, kar se pravi po naše, naj gredo k vragu oni sami in njihova pomoč, prenehale. Naser je nato iskal žito vsepovsod, pa prišel do spoznanja, da ga mu more dati le Amerika v potrebnem obsegu in pod pogoji, ki jih je on zmožen izpolniti.

Spor med Peipingom in Moskvo, razkroj azijsko-afriške

skupnosti in preobrat v odnosih do komunizma in komunističnega bloka v Afriki sta Naserja prepričala, da je čas, da se malo odmakne od komunističnega bloka in se premakne malo bolj proti sredi “neopredeljenih”. Posebno v zadregi je v Jemenu, kjer je državljanska vojna zopet v polnem teku in kjer egipčanske čete ne morejo doseči nobenega trajnega uspeha v boju proti pristašem kralja Badra, ki ga podpira Saudska Arabija. Pravijo, da bi se Naser rad umaknil iz Jemena, če bi to mogel storiti na način, ki ne bi prehudu škodoval njegovemu ugledu. Pri tem bi mu seveda najlažje pomagala Amerika, ki je v dosti dobrih odnosih s savdskim kraljem Fejsalom.

Ko je svet opazil premikanje Naserja proti Ameriki, je Naser nenadno obdolžil ameriškega zastopnika v Kairu vohunjenja, nato pa ob 13. obletnici prevrata na velikem zborovanju napadel pogoje, ki mu naj bi jih stavila Amerika za podelitev nove pomoči. “Bil sem iznenaden... zakaj ne kar enostavno objaviti, da je naša dežela ameriška kolonija,” je kričal Naser.

To je seveda približevanje Naserja Washingtonu zavrlo in javno se je Naser zopet “postavil” korajžno proti “ameriške-mu imperializmu”. Dolgo tega ne bo zmož. Njegov položaj je preslab, težave Egipta prevelike.

Podzemna železnica med Washingtonom in Bostonom?

WASHINGTON, D.C. — Vsa obala med Washingtonom in Bostonom postaja veliko mesto, dolgo okoli 450 milj, promet na tem prostoru pa narašča tako hitro, da ga kmalu ne bo več mogoče regulirati. Na suhem zanj ni več prostora, moral bo iti ali v zrak ali pod zemljo. Zračni promet bi bil prirodna rešitev, toda ima tudi svoje slabosti, ki bi jih na primer promet pod zemljo ne imel.

Vse to je dalo inženjerju Edwardsu povod, da je začel zopet z agitacijo za veliko, 405 milj dolgo podzemno železnico od Washingtona do Bostona. Železnica bi tekla globoko pod zemljo, dosegla bi globino tudi do 3,500 čevljev, zato bi pa bila vožnja nenavadno hitra: od Wa-

shingtona do Philadelphije niti pol ure, do Bostona pa pičlo pol drugo uro!

In stroški? Inženjer Edwards jih še ni izračunal, pač pa so mu računi pokazali, da bo treba kakih \$200 milijonov za načrte in pripravljalna dela. Kdo naj jih da? Naravno, da federalna administracija. Zato Edwards sedaj obletala pristojne federalne urade, da bi jih pridobil za svojo idejo.

— Osem predsednikov ZDA ni vetiralo niti enega zakonskega preloga.

Ženske dobijo delo

DELO ZA ZENO
Iščemo strojno, šiviljo
Izkušena
M.I. HUEBSCHMAN CO.
1239 W. 9 St.

Iščemo
Kuharico za zajtrk, ure od 7. zj. do 2. pop.
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214

Delo dobi
Žena ali dekle, ki razume slovensko in angleško, dobi delo v pisarni. Katero zanima, naj piše na: Box 123, Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103.

Strojne šivilje

Stalno delo. Prednost imajo izkušene, ki delajo od kosa, — ampak tudi izučimo izbrane. — Garantirana plača od ure. Dobra plača od kosa. Starost do 45.

Zglasite se od 8:30 zjutraj do 4:00 pop. od ponedeljka do petka.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 W. 53 St.
(blizu Lorain Ave.)

MALI OGLASI

Soba v najem
Moškemu ali ženski se odda soba s hrano ali brez hrane. Kličite KE 1-4301.

Išče sobe
Mlad moški, samec, išče 3 sobe, opremljene ali neopremljene. Kličite 361-1102.

V najem
5 sob in kopalnico oddamo. Poizve se v Sornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214.

V najem
Opremljeno 3-sobno stanovanje na E. 58 St., primerno za par ali 3 osebe. \$65 vključuje vse udobnosti. Kličite 881-7138.

V najem
E. 58 in St. Clair Ave., opremljeno 4-sobno stanovanje, pripravno za 3 moške, ženske ali zakonski par. \$75 vključuje vse udobnosti. 881-7138.

Išče sobe
3 prazne sobe želi sama žena v okolici E. 185 St. do 232 St. Kličite Mary Bratkovic WI 3-2151.

Oddamo
2 stanovanje 2 - 4 sobe zgoraj in spodaj, ravnokar prenovljeni. 6305 Glass Ave. Kličite po 6. uri zvečer.

Zidano trgovsko poslopje
Holmes Ave. vogal E. 160 St., C-2 licenca (Carry out) plinska gorkota, vsa oprema za mesnico, moderno stanovanje zadaj, 7 sob, kopalnica na drugem. Ograjen vogal, 10t 44 x 120, garaža za 2 kare. Malo naplačilo. Zamenjamo eno ali dvodružinsko, kar imate.

FRANK KILBANE
REALTY CO.
11601 Detroit Ave. LA 1-2722
(22,23,29,30 jul)

POZOR
Trgovci z nepriimičinami - svetovalec - posredovalec član mednarodnega trgovskega kluba. Potuje v Jugoslavijo, Avstrijo, Nemčijo. ter je Vas pripravljen zastopati pri Vaših tamkajšnjih poslih in pri sorodnikih. Pišite na: Box 111, Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103. (22,23,29,30 jul)

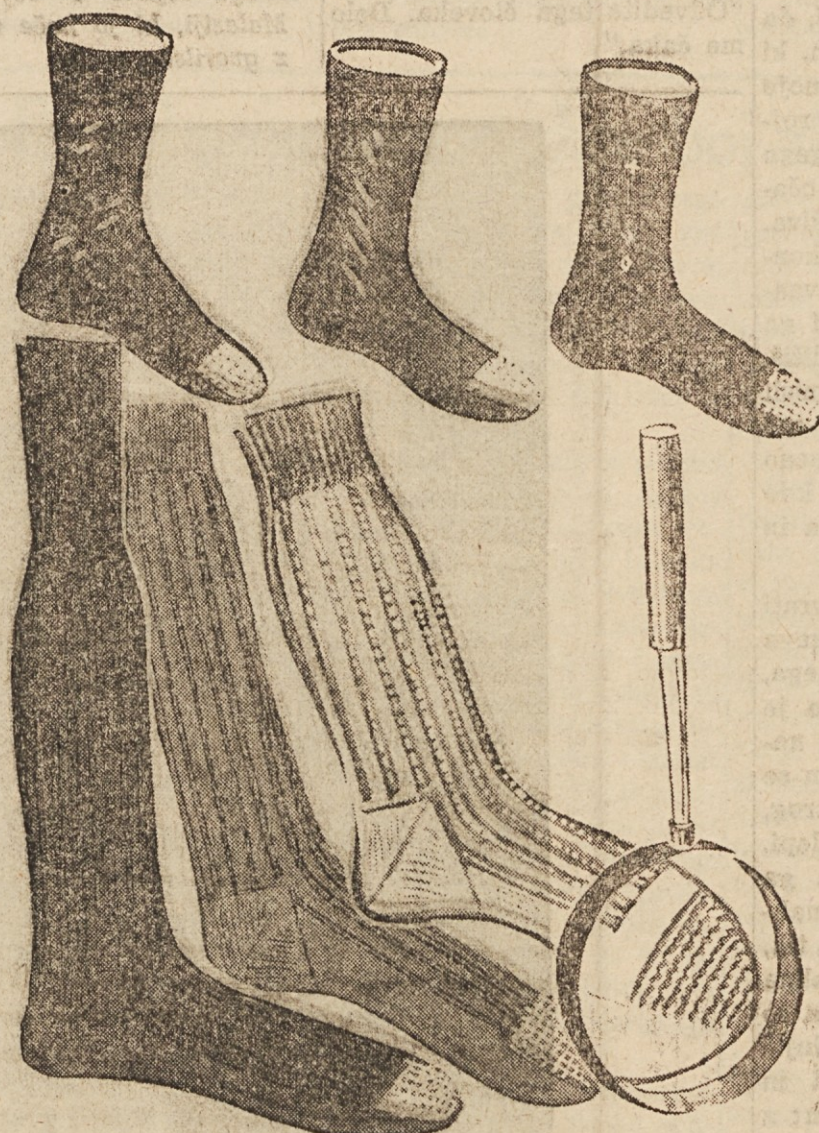
— Površina Panamskega kanalskega pasu obsega 475 kv. milj.

DOWNTOWN TRGOVINA ODPRTA: Ponedeljek in četrtek 9.30 dop. do 9. zvečer.

MAY'S

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARMATOWN
SOUTHGATE
GREAT LAKES MALL

BASEMENTS

Polletna razprodaja!
10,000 parov kratkih moških nogavic znane Gold Cross znamke

1/2

ALI VEČJI POPUST
PRI BREZHIBNIH NOGAVICAH

Po \$1 par
če so brezhibne 50c par

- Nylon raztegljive z rebrastimi in drugimi vzorci različnih temnih barv št. 10—14.
- Boljše z rebrastimi vzorci, ojačane bombažne z elastičnim in neelastičnim zgornjim robom, 10½—13.
- Orlon akrilne športne in boljše temnih barv z vzorci na straneh, 10½—13.
- Gladko pletene 100% bombažne, tanke, različnih temnih barv z vzorci na straneh, 10½—13.
- Gladko pletene z bombažnim stopalom in nylon robom, bele, črne in različnih barv, 10½—13.

Po 1.50 do \$2
če so brezhibni 75c par

- Bombažne čez meča, rebrasti vzorci, peta in prsti raztegljivi, nylon robovi, črne in različnih barv, 10½—13.
- Nylon čez meča oporne nogavice, črne, sive in različnih barv, 9½—14.
- Rebraste 1 x 1 nylon za čez meča, tanke, modre, črne, rujave, 9½—14.
- Nylon za čez meča, 6 x 3, raztegljive, črne, rujave, modre, sive, 10—14.

Telefonska naročila sprejemamo samo dokler traja zaloga. Kličite CHerry 1-3070.

PRITLICE, ODELEK ZA MOŠKA OBLAČILA V VSEH PETIH TRGOVINAH:

